

ΟΝΟΜΑ-ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΥ ΔΑΦΝΗ

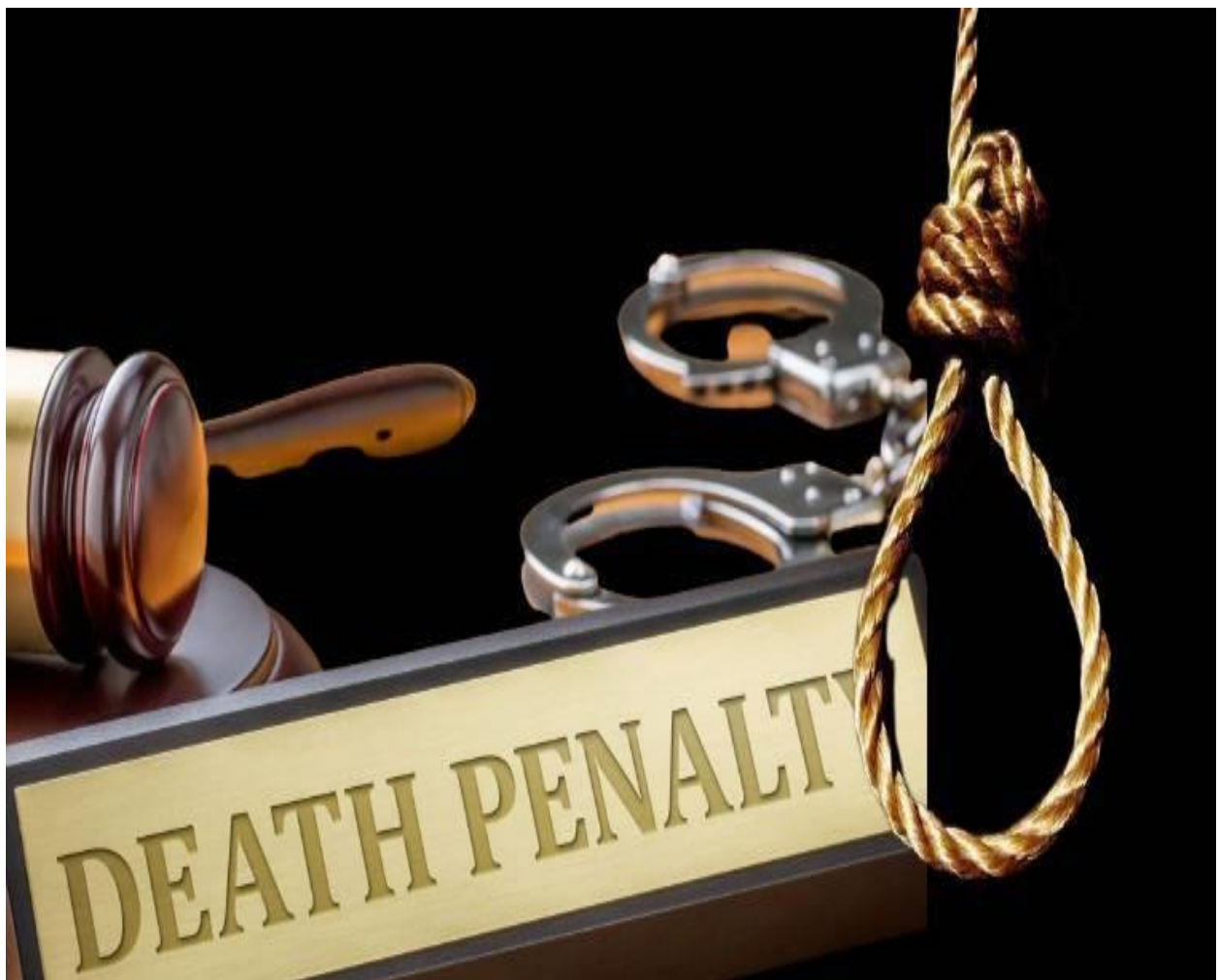
ΜΑΘΗΜΑ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ-ΚΥΡΙΑ ΚΑΤΣΙΠΟΔΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

ΘΕΜΑ-ΘΑΝΑΤΙΚΗ ΠΟΙΝΗ

ΕΤΟΣ-2024-25

ΤΑΞΗ-Γ2

1 ΟΡΙΣΜΟΣ

Πρόκειται για τη βαρύτερη ποινή που μπορεί να επιβληθεί στον δράστη μιας εγκληματικής πράξης και συνίσταται την αφαίρεση της ζωής του. Αποτελεί θεσμό που εμφανίστηκε από τα αρχαιότατα χρόνια και στη μακρόχρονη πορεία του σημάδεψε το Δίκαιο όλων των ιστορικά γνωστών κοινωνιών.

Η σκληρότητα της θανατικής ποινής είναι εμφανής. Όπως τα βασανιστήρια, έτσι και η θανατική εκτέλεση αποτελεί τη μέγιστη φυσική και ηθική βλάβη που μπορεί να υποστεί ένα άτομο από τη πολιτεία. Σκοπός της ποινής δεν είναι η εκδίκηση, αλλά ο σωφρονισμός αυτού που διέπραξε το αδίκημα και ο παραδειγματισμός των άλλων. Άρα, ο σκοπός της ποινής είναι η γενική πρόληψη του κακού, δηλαδή να αποτρέψει πολλούς άλλους από το να θελήσουν να αδικήσουν.

2 ΘΑΝΑΤΙΚΗ ΠΟΙΝΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

Στην αρχαία Αθήνα η απόφαση για την τιμωρία του φόνου ανήκε στους συγγενείς. Στην ουσία η θανατική ποινή επιβαλλόταν από την ιδιωτική θέληση και πρωτοβουλία. Η νομοθεσία του Δράκοντα προέβλεπε τη θανατική ποινή ως τιμωρία ακόμη και σε περιπτώσεις ελαφρότατων εγκλημάτων, όπως κλοπή, δωροδοκία. Η εκτέλεση της θανατικής ποινής στην Αθήνα γινόταν υπό την επιμέλεια των 11 αρχόντων και σε καμία περίπτωση δεν στόχευε στην επίδειξη και στον εντυπωσιασμό, όπως συνέβαινε σε άλλες "βαρβαρικές" πόλεις.

3 ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Η χρήση της θανατικής ποινής ήταν ευρέως γνωστή σε πολλούς λαούς της προϊστορικής περιόδου. Κατά την ομηρική εποχή οι συγγενείς του φονευθέντος ήταν υποχρεωμένοι να σκοτώσουν το δολοφόνο. Ο φόνος αυτός θεωρούνταν τιμητική πράξη για το συγγενή του θύματος. Ακόμη ο κώδικας του βασιλιά της Βαβυλώνας Hammurabi (2250π.Χ.) περιέχει πολλές διατάξεις που επιβάλλουν τη θανατική ποινή ακόμη και για "ελαφρά" Αδικήματα.

4 Η εξέλιξη της θανατικής ποινής από το 18^ο αιώνα μέχρι σήμερα.

Η αμφισβήτηση της θανατικής ποινής ως θεσμού είναι φαινόμενο των νεότερων χρόνων και παρατηρείται κυρίως κατά τον 18^ο αιώνα υπό την επίδραση του κινήματος των Διαφωτιστών. Σ' όλες σχεδόν τις χώρες της Δυτικής Ευρώπης η θανατική ποινή έχει σήμερα καταργηθεί. Σε ορισμένες χώρες η πλήρης κατάργηση της θανατικής ποινής συντελέστηκε πάντως αρκετά πρόσφατα (στην Ολλανδία το 1982, στην Ελβετία το 1992, στο Βέλγιο το 1996). Άλλοτε πάλι η κατάργηση κατοχυρώθηκε απευθείας με συνταγματική διάταξη (Ιταλία 1947, Ισπανία 1978), ενώ σε άλλες περιπτώσεις αντίστροφα η κατάργηση έγινε χωρίς ρητή διάταξη νόμου, απλώς με τη μη εκτέλεση θανατικών ποινών για μακρό χρονικό διάστημα (στην Κύπρο από το 1969, στην Ελλάδα από το 1972).

Πέρα όμως από το δυτικοευρωπαϊκό χώρο η θανατική ποινή εξακολουθεί και σήμερα να κυριαρχεί στον υπόλοιπο κόσμο. Στις Ηνωμένες Πολιτείες η θανατική ποινή εφαρμοζόταν το 1998 σε 38 από τις 52 ομόσπονδες πολιτείες. Στη σύγχρονη εποχή η θανατική ποινή, γνωστή και ως η «εσχάτη των ποινών», θεωρείται από τη Διεθνή Αμνηστία καθώς και από ένα μεγάλο μέρος του παγκόσμιου πληθυσμού το «μανιφέστο» της καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Παρά

την κατάργησή της ή την μη αξιοποίησή της ως ποινή, πολλές χώρες διατηρούν και επιβραβεύουν την επιβολή της θανατικής ποινής θεωρώντας την ως το πιο αποτελεσματικό μέσο μείωσης της εγκληματικότητας και της εξάλειψης της εγκληματικής δράσης.

5Η ΠΡΩΤΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗ

Η πρώτη εκτέλεση στο νεότερο ελληνικό κράτος έγινε την Τετάρτη 15 Οκτωβρίου 1830 στη Σκόπελο. Επρόκειτο για την εκτέλεση του βοσκού Γεωργίου Λεμονή, 25 ετών, ο οποίος είχε διαπράξει κλοπή και κατόπιν τριπλό έγκλημα στις 7 και 9 Νοεμβρίου 1829 αντίστοιχα. Συγκεκριμένα, ο Λεμονής διανυκτέρευε συχνά στο σπίτι του συντοπίτη του Γιάννη. Το βράδυ της 7ης Νοεμβρίου αφάιρεσε από το σπίτι του φίλου του 377,5 γρόσια. Ο Γιάννης αντιλήφθηκε την κλοπή με καθυστέρηση και στις 9 Νοεμβρίου επισκέφτηκε τον Λεμονή και ζήτησε να του επιστρέψει τα χρήματα. Ο Λεμονής αρνήθηκε και ο Γιάννης τον απείλησε πως θα καλέσει την αστυνομία. Λίγες ώρες μετά, ο Λεμονής μπήκε στο σπίτι του Γιάννη και σκότωσε τον ίδιο, τον αδερφό του και τη μητέρα. Ο δράστης συνελήφθη σχεδόν αμέσως και στις 28 Μαρτίου 1830 καταδικάστηκε σε θάνατο. Στις 20 Μαΐου οι συγγενείς του υπέβαλαν προς τον κυβερνήτη Καποδίστρια αίτηση χάριτος, όμως λίγες μέρες μετά ο Λεμονής κατάφερε να δραπετεύσει από τις φυλακές του νησιού και να καταφύγει στο ορεινό τμήμα του. Σύντομα, η τοπική αστυνομία

τον συνέβαλε, όμως ο Λεμονής δραπέτευσε εκ νέου και με καϊκι πέρασε στο Πήλιο, όπου βρήκε προσωρινό καταφύγιο. Οι αστυνομικές αρχές της περιοχής κινητοποιήθηκαν αμέσως και πέτυχαν τη σύλληψη του κατάδικου για τρίτη φορά.

6Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗ

Η θανατική ποινή είναι ένα θέμα που κατά καιρούς απασχολεί έντονα την κοινή γνώμη. Όταν έρχεται στη δημοσιότητα ένα ειδικό έγκλημα, συνήθως με θύματα μικρά παιδιά, τότε η κοινωνία βράζει. Η εκτέλεσή του πραγματοποιήθηκε στο Ηράκλειο Κρήτης στις 25 Αυγούστου 1972, ήταν η τελευταία που έλαβε χώρα εντός ελληνικού εδάφους, καθώς η θανατική ποινή από το 1974 και μετά δεν εφαρμόστηκε ποτέ, μέχρι την κατάργησή της με νόμο. Στις 05 Ιανουαρίου του 1972, ο 27χρονος Βασίλειος Λυμπέρης, καταδικάζεται σε θάνατο για τη δολοφονία της γυναίκας, της πεθεράς και των δύο μικρών παιδιών του. Πιο συγκεκριμένα, το Κακουργιοδικείο της Αθήνας τον έκρινε ένοχο διότι έκαψε ζωντανούς:

- Την εν διαστάσει σύζυγό του Βασιλική Λυμπέρη, 24 ετών
- Την πεθερά του Αντιγόνη Μάρκου, 55 ετών
- Την κόρη του Παναγιώτα Λυμπέρη, 2½ ετών
- Τον γιο του Γιώργο Λυμπέρη, 1 έτους

Την Παρασκευή 25 Αυγούστου 1972, ο Βασίλης Λυμπέρης εκτελέστηκε.

Έξι σφαίρες (δώδεκα στρατιωτών οι οποίοι απάρτιζαν το εκτελεστικό

απόσπασμα), τον ρίχνουν νεκρό. Την ίδια μέρα, επρόκειτο να εκτελεστεί στην Κέρκυρα και ο συνεργός του, Παύλος Αγγελόπουλος. Η εκτέλεση αυτής της θανατικής ποινής ανεστάλη επ' αόριστον, λόγω του νεαρού της ηλικίας του καταδικασθέντα. Τρία χρόνια μετά, η ποινή αυτή μετατράπηκε σε ισόβια κάθειρξη.

Ο Βασίλης Λυμπέρης το προηγούμενο βράδυ από την εκτέλεση ζήτησε από έναν δεσμοφύλακα μολύβι και χαρτί για να γράψει ένα σύντομο γράμμα αποχαιρετισμού προς τη μητέρα του. Στη συνέχεια παρακάλεσε να έλθει ο ιερέας της ενορίας για να τον κοινωνήσει. Μπροστά του, ο Β. Λυμπέρης δάκρυσε και παρακάλεσε «να τον συγχωρέσουν ο Θεός και οι άνθρωποι».

Η θανατική ποινή στην Ελλάδα καταργήθηκε το Δεκέμβριο του 1993 από την κυβέρνηση Ανδρέα Παπανδρέου με τον Νόμο 2172/1993 και επικυρώθηκε συνταγματικά με την αναθεώρηση του Συντάγματος το 2001.

7 ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Μία γνωστή ρήση υποστηρίζει ότι ο άνθρωπος είναι φτιαγμένος για το μεγαλύτερο καλό αλλά και το μεγαλύτερο κακό συγχρόνως και μία περίπτωση απόδειξής του είναι η θανατική ποινή. Οι ανθρώπινες κοινωνίες σε όλα τα στάδια της ιστορικής εξέλιξής τους, συνοδεύονται από τη βία και το έγκλημα ενώ η αντιμετώπισή τους καθώς και η τιμωρία των εγκληματιών αποτέλεσαν ζητήματα προβληματισμού από πολύ νωρίς. Η θανατική ποινή ως μέσο κολασμού που απειλούσε τα βαρύτερα των εγκλημάτων έχει μια μακρά ιστορία καθώς αναφορές της υπάρχουν στις πρώτες ανατολικές θρησκείες, στην Ελληνική μυθολογία, συνεχίζει στο Μεσαίωνα και σε εποχές που η προστασία της ανθρώπινης ζωής δεν θεωρούνταν αυτονόητη και φτάνει μέχρι τη σημερινή εποχή όπου πλέον η ανθρώπινη ζωή έχει αποτελέσει αναμφισβήτητο πανανθρώπινο δικαίωμα, αναφαίρετο και κατοχυρωμένο τόσο συνταγματικώς όσο και με αμέτρητες διεθνείς Συμβάσεις.

